

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Aciores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Aciores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, M.DCCXI

§. IV. Responsio P. Elizaldæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84777](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84777)

Vertic. *Iust. q. 6. art. 5. ad 4. & citatur à Verricelli*
rr. 2. de Opinione prob. qu. 10. pag. 58. & à
 Caram. *in Dialecti n. 546. & tamen senior*
mutavit sententiam affirmans licere sequi
minùs probabilem, ut constat ex lib. 10. de
Iust. qu. 5. art. 3. & in 4. dist. 18. qu. 2. art. 4.

N. 69. *Confirmo 4. ex contradictorijs ipsius P.*
 P. Elizal. cum enim fuerit vir omnino Catho-
 licus, & verè religiosus, hinc sentit ignoran-
 tiam invincibilem excusare à peccato; cum
 autem nimio contra Probabilistas zelo rapi-
 se permiserit, hinc docuit solam veritatem
 esse regulam morum, quæ, ut dixi, sunt
 æquivalenter contradictoria; si enim sola
 veritas est regula morum, sola veritas excu-
 sat à peccato: ergo error non excusat. Imò
 audi apertiora adhuc contradictoria; nam
 lib. 2. q. 10. §. 3. ad finem pag. 95. ait: *Ponamus*
quem ex invincibili errore firmissimè persuasum
esse aliquam legem, vel obligationem non dari,
quæ re ipsa datur; tunc juxta omnes non pecca-
ret; & tamen non desineret peccare, quia sequi-
tur certum, quia illud certum juxta omnes non
esset simpliciter certum, sed solum apparens, &
fictum. Ecce contradictoria; unum est, quod
talis homo ignorans invincibiliter legem
non peccaret; aliud est, quod idem homo
non desineret peccare; sicut autem desinere
peccare, est non peccare, ita non desinere
peccare, est peccare: peccaret ergo, quia
illud certum est fictum; non peccaret, quia
ea ignorantia supponitur invincibilis; igno-
rantia autem invincibilis, ut expressè fate-
tur P. Elizal. l. c. excusat à peccato; ait enim:
juxta omnes Orthodoxos omnis ignorantia in-
vincibilis excusat à peccato, & illam habens ope-
ratur, quin peccet.

§. IV.

Responsio Patris Elizalæ.

SUMMARIUM.

Error consequens si nunc vinci non potest, nunc
excusat, n. 71.

Nil curant Concilia, quomodo ignorantia, quæ
est pœna peccati, vocanda sit vincibilis, an in-
vincibilis, sed an excusat à peccato, n. 72.

Si ignorantia sequens ad originale excusat etiam
sequens ad personale & si ea dicitur invinci-
bilis, & hæc, n. 74. ad 78.

Est ethicum axioma: Quidquid agunt homines,
intentio judicat omnes, n. 78.

N. 70. *U* Nica ad nostras insolubiles rationes
 P. Eliz. *responsio potest à P. Elizal. dari, nem-*
pe Pontifices, & Concilia unice definit-
is, quod ignorantia invincibilis, & antece-
dens peccatum excuset à peccato: sed igno-

rancia consequens ad peccatum est vincibi-
 lis, & libera in peccato; ergo hæc non ex-
 cusat.

Sed contra 1. quia suprà evidentèr osten-
 di, quod ignorantia, etsi consequens ad pec-
 catum, si hic, & nunc vinci non possit, qua-
 tenus nulla ejus hic, & nunc vincendæ oc-
 currat obligatio, eò ipso talis ignorantia sit
 hic, & nunc invincibilis, esto olim vinci po-
 tuerit: ergo talis ignorantia excusat hic, &
 nunc à peccato.

Contra 2. quia intentum Conciliorum, & N.
 Pontificum non est, an ignorantia, quæ est 72.

pœna peccati, vocanda sit vincibilis, an in-
 vincibilis; sed, an ignorantia, siue sit pœna
 peccati originalis, siue personalis, (quomo-
 documque ea vocetur, vel invincibilis, ut
 Baius, & Jansenius; vel vincibilis, ut P.
 Elizal.) excuset à peccato, quoties ea igno-
 rantia immixta in pœnam peccati præteriti
 est hic, & nunc invincibilis: cum ergo Pon-
 tifices, & Concilia contra Lutherum, Cal-
 vinum, Baium, Jansenium, definierint igno-
 rantiam sequentem ad originale (si tamen
 hic, & nunc sit antecedens respectu opera-
 tionis, ponendæ) tollere libertatem, & ex-
 culare à peccato; hinc robustum sumimus
 fundamentum judicandi definitum etiam
 contra P. Eliz. nisi fallor, ignorantiam se-
 quentem ad personale, si tamen hic, & nunc
 antecedit actionem ponendam, tollere ab
 hac libertatem, & exculare à peccato. Quod

ergo P. Elizal. ignorantiam sequentem ad
 personale vocet vincibilem; Jansenius au-
 tem, & Baius, & Lutherus sequentem ad
 originale vocent invincibilem, non est nisi
 vox, de quâ non curo: quod valdè curan-
 dum est, an ignorantia sequens, siue ad ori-
 ginale, siue ad personale, si ea hic, & nunc
 vinci non possit, excuset à peccato; eò autem
 ipso, quod P. Elizal. vult ignorantiam se-
 quentem ad personale, etsi hic, & nunc vin-
 ci non possit, non exculare à peccato, eò
 ipso re convenit cum Baio, etsi voce tenus
 discrepet; præsertim, cum P. Elizal. nullam
 disparitatem afferat, cur ignorantia sequens
 ad originale, si expelli non possit, excuset à
 peccato, ut docet fides; sequens autem ad
 personale, si hic, & nunc expelli non possit,
 non excuset: immò omne quod adducit, ut
 evincat ignorantiam sequentem ad persona-
 le, ut pœnam hujus, non exculare à pecca-
 to, probat etiam sequentem ut pœnam ad
 originale non exculare à peccato; & omne
 quo probat ignorantiam sequentem ut pœ-
 nam ad originale exculare, probat etiam se-
 quentem ut pœnam ad personale exculare. N.

Contra 3. quia Catholici DD. redarguunt 74.
 Baium,

Baium, & Jansenium de inconsequentia, dum docent ignorantiam juris naturalis, quia sequitur ad originale, non excusare à peccato; ignorantiam autem juris Divini, & humani, & factorum excusare à peccato opus, ut sub eà ignorantia positum; nam vel utrobique excusat, vel in neutro casu excusat: ita de eadem redargui potest P. Elizal. quatenus docet ignorantiam, quæ est poena peccati personalis, non excusare; excusare autem, quæ est poena peccati originalis; nam vel utraque excusat, vel nulla.

N. 75. P. Eliz. Contra 4. quia quæro à P. Elizal. cur ignorantiam sequentem ad personale vocet vincibilem; sequentem ad originale vocet invincibilem; nam utraque respectu diversorum terminorum vocari potest antecedens, & consequens; invincibilis, & vincibilis; involuntaria, & libera: ignorantia enim, quod hodie non sit dies jejunij, (suppono esse) sequens ut poena ad originale, respectu peccati originalis dicitur consequens, vincibilis, libera, eà libertate, quæ nobis liberum fuit originale; eademque ignorantia, quod hodie non sit dies jejunij, sequens ut poena ad originale, respectu non jejunij hodierni dicitur antecedens, involuntaria, invincibilis: ita in casu nostro, ignorantia, quod hodie non sit dies jejunij, sequens ut poena ad originale, respectu non jejunij hodierni dicitur consequens, vincibilis, libera, libertate, quæ furtum hesternum fuit liberum; eademque ignorantia sequens ut poena ad furtum personale hesternum, respectu non jejunij hodierni dicitur antecedens, invincibilis, involuntaria. Ut ergo ignorantia, quæ est poena peccati originalis, excusat à peccato eum hodiernum, ita ignorantia, quæ est poena furti personalis hesterni, excusat à peccato eum hodiernum.

N. 76. Contra 5. quia Concilia, & Pontifices eam impossibilitatem damnaverunt, quæ admittit impotentiam hic, & nunc antecedentem ad observationem præcepti, esto sequentem ad originale; sed eandem impotentiam hic, & nunc antecedentem ad impletionem præcepti admittit P. Elizal. esto sequentem ad personale præteritum: ergo hæc etiam videtur repudianda.

N. 77. Contra 6. Do ignorantiam sequentem ad originale, aut personale, fuisse prius indirectam, & in sua causâ, nempe in peccato originali, aut personali liberam; attamen si homo eam laborans non possit hic, & nunc eam vincere, eò ipso ea ignorantia reddit observationem legis ignoratæ, non tantum consequenter, sed etiam antecedenter impossi-

bilem, nempe impotentiam antecedenti ad observationem, & non observationem legis ignoratæ; ergo tollit libertatem; ergo excusat à peccato.

Contra 7. quia teneor obedire conscientie invincibiliter erroneæ, alias nec tenebor obedire conscientie verissimæ, ut bene Herinx n. 14. quandoquidē dum invincibiliter putatur vera, non potest operans de veritate dubitare, quam quando datur conscientia vera; hinc est Ethicū Protheorema, *Quidquid agunt homines, intentio judicat omnes*; id est, cognitio facit, ut homo peccet, aut non peccet: ergo si hodie caro in penam peccati hesterni cognitione proponente malitiam alicujus actionis, hodie eam exequendo non pecco. Plura infra, ubi de ignorantia vincibili contra P. Thyrsū.

SECTIO III.

Argumentorum oppositorum solutio.

§. I.

[Afferuntur Adversariorum argumenta.]

SUMMARIUM.

Ex Abimelech: ex Christo D. dicente, quod servus faciens digna plagis, etsi non cognoscat, vapulabit: ex peccatis ignorantia plorandis: ex Synodo Palæstinâ: ex S. Aug. & S. Thom. n. 79. ad 84.

Ex eo quod ad peccatum satis, ut sit contra legem, n. 85. 86.

Ex eo quod omnis veritas moralis, & omnis lex naturalis, & Divina sit invenibilis; eam ignorantia invincibilis juris naturæ repugnet, non minus, ac Dei. DD. n. 87. ad 90.

Pono sub unicum intuitum solidiora N. contra nostram veritatem argumenta, ut 79. eorum vis, quasi in unum coacta, validior appareat: deinde ante directam eorum solutionem do indirectam, ostendendo, esse à suis Patronis solvenda: subinde afferro generalem, præcipuè pro SS. Patrum explicatione, doctrinam: demum solvo ea directè. Hæc omnia compendiosè, sed æquè clarè, & efficaciter tractabo.

Primum est ex Sacra Scripturâ, nam Gen. N. 20. legitur, quod Rex Abimelech in- 80. vincibiliter putans Saram esse Abraham 10. rorem, non uxorem, voluit eam in uxorem ducere; & tamen Deus Abimelecho dixit: *Custodivi te, ne peccares in me; en morieris propter mulierem, quam tulisti, habet enim virum.* Ecce igitur, quod Abimelech peccasset, si uxorem Abraham cognovisset, esto invincibiliter sibi persuasisset non esse uxorem Abraham